

Πως να βοηθήσουμε ένα παιδί που βρίσκεται ένα βήμα πριν εγκαταλείψει το σχολείο

Η στρατηγική αυτή αναπτύχθηκε στα πλαίσια του προγράμματος School Safety Net. Ο στόχος είναι να δώσει λύση στο σενάριο “Ένα συνδυαστικό σενάριο: Ψάχνοντας για πιθανό μονοπάτι”.

Στάση και συμπεριφορά του μαθητή-πρωταγωνιστή

Η μετάβαση από το προηγούμενο σχολείο έχει γίνει με απλή ανταλλαγή εγγράφων, σύμφωνα με τους τυπικούς τρόπους διαχείρισης. Υπήρχαν προσωπικές συνεντεύξεις, ανοικτές στους φορείς που ήθελαν να επιληφθούν του θέματος, ώστε να διερευνήσουν όλες τις μεταβλητές της υπόθεσης. Αυτό οδήγησε σε μια αρχική αρνητική επίδραση και για το παιδί αλλά και για τους δασκάλους κατά την άφιξή του στο νέο σχολείο.

Οι δυσκολίες του παιδιού έγιναν όλο και πιο πολύ εμφανής στην αρχή της σχολικής χρονιάς όπου γνώρισε τους νέους συμμαθητές του.

(Βήμα 1- “Γνώση και καθοδήγηση”

http://schoolsafetynet.pixelonline.org/GL_guide01.php?ta=1&tq=4&st=1

2- “Καλωσήρθατε στο νέο σχολείο” οδηγίες για τους μαθητές σε κίνδυνο

http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tq=4&st=2)

Σε αυτές τις οδηγίες μπορούμε να βρούμε πληροφορίες που ασχολούνται ειδικά με την προσαρμογή μαθητών σε νέα σχολεία.

Η γενική αίσθηση της σύγχυσης δείχνει να προκαλείται κυρίως από την οικογενειακή κατάσταση του μαθητή, η οποία προφανώς επηρεάζει και απορροφά τον ενθουσιασμό του για το σχολείο. Ο μαθητής “κουβαλάει” στο σχολείο τις εμπειρίες της ζωής του και της οικογένειάς του, αισθάνεται ότι απειλείται και δεν αισθάνεται ποτέ ασφαλής. (δες επίσης Βήμα 3. Αναγνώριση του προβλήματος στις οδηγίες για τους μαθητές σε κίνδυνο http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tq=4&st=3)

Σε αυτή την ενότητα μπορούμε να βρούμε πληροφορίες για κινδύνους εγκατάλειψης του σχολείου.

(<http://www.experienceproject.com/groups/Am-A-High-School-Drop-Out/110020>)

Το αγόρι δεν μπορούσε να βρει θέση στην ομάδα της τάξης, ο χρόνος του στο σχολείο μειώθηκε σταδιακά και αντικαταστάθηκε πηγαίνοντας σε ένα μη-κερδοσκοπικό οργανισμό που ασχολείται με την ιπποθεραπεία. Η ιπποθεραπεία επιλέχθηκε ώστε ο μαθητής να έχει ένα προς ένα σχέση, καθώς και να κάνει συγκεκριμένες δραστηριότητες. Αυτός είναι ένας τρόπος για να αντιμετωπίσει το γεγονός ότι δεν αισθάνεται άνετα. Την ίδια ώρα ένωσε πλήρης κάνοντας συγκεκριμένες πρακτικές δραστηριότητες. Αυτό παρήγαγε σημαντικά αποτελέσματα όσον αφορά τη συμπεριφορά του, και επίσης βελτίωσε τις σχέσεις του.

Η λύση στην περίπτωση του νεαρού μαθητή φαίνεται να είναι δυνατή μέσω ενός εκπαιδευτικού προγράμματος σε ένα ασφαλές περιβάλλον αποκλειστικά για αυτόν.

Στάση και συμπεριφορά των συμμαθητών

Η απόφαση να ξεκινήσει μια διαδικασία έξω από την τάξη είναι μία εξομάλυνση της κατάστασης και των δυσκολιών μέσα στη τάξη, αλλά αυτή η διαδικασία θα πρέπει να νοείται ως ανάπτυξη ορισμένων δυνατοτήτων του αγοριού.

Κατ' αρχάς, στη νέα θέση, το αγόρι είναι επιφορτισμένο με την ευθύνη να αντιληφθεί την ευκαιρία και να χτίσει κάτι θετικό. Τα ζητήματα αυτά θα πρέπει να "σταλούν" στην τάξη για να μην δοθεί η εντύπωση ότι πρόκειται για τιμωρία ή αποφυγή ευθυνών. Το αγόρι δεν φεύγει από την τάξη για να βρεθεί σε ένα περιβάλλον λιγότερο αγχωτικό και εντατικό, αλλά για να εντοπίσει μια πιθανή εναλλακτική διδασκαλία και ανακτήσει τις δυνατότητές του.

Οι συμμαθητές του έχουν αντιληφθεί ότι λείπει συχνά από την τάξη. Το αγόρι, από την άλλη, έχει αντιληφθεί ότι η "απομάκρυνσή" του από το σχολείο έχει να κάνει με την ανάπτυξή του. Θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα για τους συμμαθητές του να επισκέπτονται το παιδί στο μη-κερδοσκοπικό φορέα, με στόχο να ενισχυθεί η προσπάθεια του παιδιού και η αντίληψη των συμμαθητών του για την κατάστασή του.

Δείτε οδηγίες για μαθητές "Μαθητές σε κίνδυνο" (βήμα 6, Συζήτηση για να βρεθεί λύση), http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=4&st=6 στην οποία μπορούμε να βρούμε σχετικές μεθόδους για διαφόρων ειδών κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι μαθητές: ανάρμωστη συμπεριφορά, δυσκολίες σε κάποια μαθήματα. Επίσης προτείνεται να διαβαστούν και να μοιραστούν αληθινές ιστορίες σε όλη την τάξη ή να χρησιμοποιηθούν μαρτυρίες από μεγαλύτερους μαθητές που να διηγούνται τις εμπειρίες τους. <http://conceptmaps.it/KM-Brainstorming-eng.htm>

Στις οδηγίες για μαθητές σε κίνδυνο, βήμα 7, μπορούμε να βρούμε "Επανοπροσδιορισμό και επανακίνητρο", http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=4&st=7 με προτάσεις σχετικά με αναπαράσταση της αυτοεκτίμησης του παιδιού, οι οποίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν θεμέλιο για την εκμάθηση μιας εργασίας. Το σχολείο, μαζί με τους άλλους τοπικούς φορείς, θα διατηρούν στενές σχέσεις με τον μαθητή και θα τον ακολουθούν σε απόσταση προωθώντας τη διατήρηση των δεσμών μεταξύ μαθητή και διαφόρων μελών του σχολείου – δάσκαλοι, συμμαθητές, σχολικός διευθυντής – με στόχο την πιθανή επιστροφή του στο σχολείο. <http://www.jstor.org/discover/10.2307/40012992?uid=3738296&uid=2&uid=4&sid=21105255208513>

Στάση και συμπεριφορά των καθηγητών

Για να παρακολουθήσουμε την υπόθεση αυτή από την αρχή καθώς και άλλες παρόμοιες, το σχολείο θα πρέπει να έχει μια ομάδα εργασίας για όλα τα στάδια της διαδρομής. Η εργασία ξεκινά από το στάδιο της γνώσης της κατάστασης του μαθητή στο προηγούμενο σχολείο του, όχι μόνο από έγγραφα, αλλά και από συναντήσεις με όλους τους φορείς, κοινωνικούς, εκπαιδευτικούς και θεσμικούς. Δείτε οδηγίες http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=5&st=4

Στην ομάδα εργασίας θα πρέπει να περιλαμβάνεται γιατρός, νομικός και ψυχολόγος, καθώς και οι δάσκαλοι που μπορούν να λάβουν μεθοδολογικές και κοινωνικές δεξιότητες, αλλά δεν μπορούν από μόνοι τους να πάρουν αποφάσεις και να διαχειριστούν προβλήματα.

Μια στρατηγική θα μπορούσε να ήταν εισαγωγή ωρών διδασκαλίας στην ομάδα, ώστε να τονωθεί η συναισθηματική επίγνωση, ο συναισθηματικός έλεγχος, η συμπόνια, η σχέση δεξιοτήτων και η επίλυση προβλημάτων. Η διδασκαλία μπορεί να ασχολείται με δύο τομείς παρέμβασης, ο πρώτος

έχει άμεση επέμβαση στο πρόβλημα και ο δεύτερος είναι προληπτικός για τους συμμαθητές που δεν έχουν προβλήματα. Με αυτό τον τρόπο το σχολείο θα δώσει ρόλο ευθύνης στον έφηβο, με τον οποίο θα αισθανθεί χρήσιμος, και θα προσπαθήσει να του δημιουργήσει κάποιο είδος δεσμού με τον οποίο θα νιώσει ασφαλής.

Δείτε βήμα 5 οδηγίες για δασκάλους στην αναγνώριση μαθητών σε κίνδυνο, όσον αφορά την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής συμφωνίας.

http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=5&st=5

Οι δάσκαλοι θα πρέπει ενδιαφέρονται διαρκώς για την πορεία της ένταξης του παιδιού στην τάξη, έχοντας μια σταθερή παρουσία μέσα από ατομικές και προγραμματισμένες επισκέψεις προκειμένου να διατηρηθεί η συναισθηματικο-σχεσιακή συνέχεια ανάμεσα στο σχολείο και νέο περιβάλλον του αγοριού. Σε αυτή τη σχέση μεταξύ σχολείου και φορέων εκτός σχολείου, οι δάσκαλοι θα πρέπει να έρχονται σε επαφή με τους φορείς που στεγάζουν το παιδί.

Η λύση στην περίπτωση, από τη μεριά των δασκάλων, φαίνεται να είναι δυνατή μέσω του σχεδιασμού ενός εκπαιδευτικού έργου σε ένα ασφαλέστερο περιβάλλον, ειδικά διαμορφωμένο για το παιδί.

Δείτε επίσης βήμα 9 Οδηγίες για δασκάλους για την αναγνώριση μαθητών σε κίνδυνο, μέσα από μια “μαθαίνοντας και κάνοντας” όπου υπάρχει θεματική ενότητα αξιολογήσεων.

http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=5&st=9

Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα μπορεί να αξιολογηθεί από το συμβούλιο της τάξης, για να πιστοποιήσει δεξιότητες και να επιτρέψει την επιτυχή έκβαση, και για να γνωρίζει ο μαθητής όλες τις δυνατότητες προς αυτή την κατεύθυνση.

Στάση και συμπεριφορά των γονέων

Η οικογένεια του παιδιού απορρίφθηκε από το δικαστήριο, και η επιμέλεια του παιδιού ανατέθηκε σε ανάδοχη οικογένεια.

Στην πραγματικότητα, η σχέση με την οικογένεια δείχνει να είναι το κύριο πρόβλημα, ο πατέρας είναι βίαιος και η μητέρα αμέτοχη. Αυτή η κατάσταση θα μπορούσε να αποτελεί δικαιολογία για τη μη αντιμετώπιση των προβλημάτων της εκπαίδευσης σήμερα και αύριο. Το σχολείο δημιουργεί αρκετά προβλήματα: προσαρμογής, προσοχής στην τάξη, σχέσεις με άλλα παιδιά και με τους δασκάλους.

Τι πρέπει να γίνει;

Συνεδρίες της μητέρας με ψυχολόγους και άλλους φορείς (ΜΚΟ, κέντρα βοήθειας κ.α.). Ο σκοπός είναι να καταλάβει η μητέρα την κατάσταση του παιδιού της, τουλάχιστον να είναι συνειδητή ή ακόμη και να την απελευθερώσουν από την “υποταγή” στον σύζυγό της και να πείσουν και τους δύο να συμμετάσχουν στη διαδικασία ανάπτυξης του παιδιού τους.

Δείτε: Βήμα 1 Οδηγίες για γονείς – Προσδιορίστε τους καλύτερους τρόπους και εργαλεία για γονείς στην ιστοσελίδα.

http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=2&st=1

Συμβουλές για γονείς Έργο - Εύκολοι τρόποι για να συμμετάσχετε στην τάξη

http://schoolinclusion.pixel-online.org/document.php?id_doc=74&doc_lang=&str_search=parents

Δείτε επίσης: Οδηγίες για γονείς βήμα 8

http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=2&st=8

Στάση και συμπεριφορά του διευθυντή

Ο διευθυντής του σχολείου πρέπει να ακολουθήσει τη διοικητική διαδρομή που επιβλήθηκε από το δικαστήριο για τη δέσμευση του παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια, αναγνωρίζοντας την πλήρη αξία της εμπειρίας εκτός σχολείου.

Ο διευθυντής, πέρα από τον διοικητικό του ρόλο, θα μπορούσε να λειτουργήσει σε πιο θετικά πρότυπα προσωπικών σχέσεων, αυτοέλεγχου, αυτοεκτίμησης και διαχείρισης συναισθημάτων. Η περίπτωση που παρουσιάζεται είναι μόνο ένα παράδειγμα από τις δυσκολίες ενός σχολείου στις μέρες μας, όταν διαφορετικές αιτίες συνδυάζονται σε διαφορετικά επίπεδα.

Ο διευθυντής, σε μια γενική κατάσταση έλλειψης οικονομικών πόρων, προσπαθεί να βρει πόρους ώστε να δημιουργήσει μια ομάδα εργασίας στο σχολείο, η οποία θα μπορεί να συνεργαστεί, να εκπαιδευτεί και να κρατήσει ένα θετικό ρόλο στην δύσκολη κατάσταση του μαθητή.

Ο διευθυντής θα πρέπει επίσης να συμπεριλάβει πρώτα όλους τους δασκάλους και τους κοινωνικούς φορείς, αλλά όταν η οικογένεια είναι απύσχα, όπως συμβαίνει στην περίπτωση, είναι δύσκολο να δημιουργηθούν οι ανάλογες θετικές σχέσεις.

Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες στις οδηγίες για διευθυντές και δασκάλους “Αναγνώριση μαθητών σε κίνδυνο”.

Βήμα 1. Γνώση του προβλήματος

http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=1&st=1

Βήμα 3. Επικοινωνία: καθηγητές, μαθητές.

http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=1&st=3

Βήμα 6. Παρακολούθηση http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=1&st=6
με μια ενδιαφέρουσα αναφορά

http://schoolinclusion.pixel-online.org/training_package.php?tr1=EN&tr2=5

Βήμα 7. Ανάλυση http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=1&st=7

Βήμα 9. Πως να σχεδιάσεις και να προγραμματίσεις το μέλλον

http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=1&st=9

Στάση και συμπεριφορά των άλλων φορέων

Οι φορείς που εμπλέκονται στον εντοπισμό παιδιών σε κίνδυνο εγκατάλειψης του σχολείου, ιδίως για παιδιά με κοινωνικά προβλήματα και δυσκολίες ένταξης στο σχολείο, εμπλέκονται σε όλες τις φάσεις του προβλήματος.

Αρχικά, ο ρόλος τους είναι σημαντικός για την ανταλλαγή πληροφοριών και για τη δημιουργία σωστών σχέσεων μεταξύ αυτών και του σχολείου.

Μετά την επιλογή του εξατομικευμένου προγράμματος για τον μαθητή, εμπλέκονται και άλλοι φορείς για να παρακολουθήσουν και να αξιολογήσουν την πορεία του.

Σε αρκετές περιπτώσεις, ο δάσκαλος επικοινωνεί και με άλλους φορείς, όπως σε αυτή την περίπτωση με το δικαστικό σώμα, μιας και δεν μπορεί να διαχειριστεί την πολυπλοκότητα της κατάστασης χωρίς την κατάλληλη υποστήριξη.

Ο ψυχολόγος πρέπει να προβεί σε ατομικές συνεντεύξεις με το παιδί, ώστε να βεβαιωθεί ότι ο δρόμος ένταξής του στο νέο σχολείο είναι προσαρμοσμένος στις ανάγκες του παιδιού και ότι

δραστηριότητες που του έχουν προταθεί ικανοποιούν τις ανάγκες του. Οι διαχειριστές των φορέων πρέπει να διατηρούν στενή επαφή με το σχολείο και την ανάδοχη οικογένεια, δίνοντας στο νεαρό παιδί όλες τις ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη.

Για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου θα πρέπει να τονιστεί η σημασία της παρουσίας των τοπικών αρχών που μπορούν να στηρίξουν το σχολείο στη δράση για την οικοδόμηση μιας προσαρμοσμένης διαδρομής.

Δείτε, ως πρόταση, τα έγγραφα στην ενότητα για την χάραξη πολιτικής, στις οδηγίες “Αναγνώριση μαθητών σε κίνδυνο”.

Στο βήμα 6, http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=3&st=6 ο οδηγός παρουσιάζει τα θέματα που θα πρέπει να αναληφθούν για την υλοποίηση της παρακολούθησης της στρατηγικής στο επίπεδο του κάθε σχολείου. Τα συμπεράσματα βγήκαν μετά την εκτέλεση της στρατηγικής που χρησιμοποιήθηκε για την αναθεώρηση του σχεδίου δράσης (βήμα 8 http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=3&st=8), την αξιολόγηση της εφαρμογής της στρατηγικής (βήμα 9) http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=3&st=9 και του καθορισμού των μελλοντικών κατευθύνσεων δράσης http://schoolsafetynet.pixel-online.org/GL_guide01.php?ta=1&tg=3&st=10 (βήμα 10).

